

Oponentský posudek na bakalářskou práci Evy Hochové „Žárlivost u homosexuálních žen“

Předložená bakalářská práce se věnuje tématu, které je v oblasti evoluční psychologie velmi aktuální. Partnerskou žárlivostí se doposud zabývala řada studií, ale pouze malé množství se týkalo prožívání žárlivosti u homosexuálních jedinců a ještě menší množství se zaměřovalo na homosexuální ženy. Přestože název práce odkazuje pouze na homosexuální ženy, cílem autorčiny práce bylo prozkoumat prožívání žárlivosti i u heterosexuálních žen. Studentka se rozhodla použít namísto obvyklé kvantitativní metody metodu kvalitativní, což považuji za inovativní aspekt předložené studie.

Práce je jasně rozdělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části se na přibližně 30 stranách autorka zabývá typy žárlivosti, nevěrou a rozdílným přístupům k žárlivosti. Svá tvrzení podkládá relevantní odbornou zahraniční literaturou. Teoretickému ukotvení by si ale zasloužilo mnohem lepší strukturování, protože v textu je velmi často „nakousnuto“ nějaké téma, které autorka detailněji rozebírá v pozdějších kapitolách. Namátkově pohled evoluční psychologie na žárlivost a její dělení na emoční a sexuální typ nebo definice žárlivosti, kdy se v první kapitole hned na začátku dočítáme, že budou představeny jednotlivé definice žárlivosti, což se ale neděje a různé definice zazní až mnohem později. Místo toho jsou zde velmi zkratkovitě a zavádějícím způsobem uvedeny některé přístupy (proč zrovna tyto tři?), jak se dá na žárlivost z pohledu různých psychologických disciplín pohlížet. Jaká je tedy definice žárlivosti, se kterou bude autorka i nadále pracovat? Jaká je definice žárlivosti jako důsledku Oidipovského konfliktu nebo jako behaviorální adaptace? Cožpak se rovněž nejedná o emoční stav, který autorka vymezuje oproti předchozím přístupům? Text práce obsahuje větší množství podkapitol, které jsou zpracovány povrchně a navíc obsahují zavádějící teze, ze kterých není jasné, zda studentka dané problematice opravdu rozumí. Práci chybí větší provázanost, jednotlivé témata jsou často „skládány“ za sebe, aniž by bylo zřejmé jejich návaznost, struktura textu rovněž nápadně připomíná bakalářskou a diplomovou práci studentčiny školitelky, na které tato studie navazuje, avšak v nynější práci se nikde nedočítáme, jaké byly výsledky těchto prací.

Samotná výzkum spočíval v analýze polostrukturovaných rozhovorů s cílem porozumět a porovnat jak vnímají žárlivost a její jednotlivé typy (sexuální x emoční) homosexuální a heterosexuální ženy. Výzkumu se zúčastnilo celkem 10 heterosexuálních a 7 homosexuálních žen. K empirické části práce mám rovněž několik dotazů/výtek: Kde/jakým způsobem probíhal nábor respondentek? Proč byl jako podmínka stanovený horní věkový limit na 49 let? Podle čeho autorka usuzuje, že tři měsíce ve vztahu jsou hraniční pro

zkušenost s žárlivostí? Jaká byla průměrná délka rozhovorů? Jaký typ analýzy a kódování studentka použila? Z uvedeného textu mi to není jasné. Rovněž v textu postrádám detailnější popis jednotlivých respondentek. Nebylo by na škodu také lépe zpracovat diskuzi, která je spíše opětovnou sumarizací výsledků, které studentka jen v minimální míře diskutuje s předchozími studii a uvedenými teoriemi. K obhajobě by si proto autorka měla kromě výše položených otázek připravit interpretaci jednoho z hlavních výsledků, konkrétně rozdíl mezi vnímáním emoční nevěry u heterosexuálních žen a sexuální nevěry u homosexuálních žen jako horší varianty. Studentka sice odkazuje na studii Harrisové, nicméně ta vysvětluje rozdílné typy žárlivosti u mužů a žen tím, že muži si umí lépe představit sexuální nevěru oproti ženám a proto na ni více reagují. Studentka dále píše: „*Tudíž ve chvíli, kdy má žena zkušenost se sexuálním vztahem, rovněž reaguje spíše na sexuální nevěru, podobně jako heterosexuální muži (Harrisová, 2002). To je v souladu s výzkumným vzorkem, který obsahoval pouze ženy, které měly sexuální zkušenosti.*“ (str. 51). Co autorka myslí tím, že její vzorek obsahoval pouze ženy, které měly sexuální zkušenosti? Myslí zkušenosti se sexuální nevěrou? Nebo sexuální zkušenosti obecně? Může pak opravdu toto zjištění, že heterosexuální ženy vnímaly v jejím výzkumu emoční nevěru jako horší, ale homosexuální ženy naopak, opravdu interpretovat skrze teorii, se kterou přišla Harrisová? Navíc většina žen, které se podobných studií účastní, má přeci nějaké předchozí sexuální zkušenosti...

Po formální stránce doporučuji pro příště text zarovnat do bloku, sjednotit formát citací v seznamu literatury a v samotném textu, který by měl rovněž projít jazykovou korekturou, obsahuje totiž větší množství překlepů, gramatických a stylistických chyb.

I přes uvedené nedostatky práci doporučuji k obhajobě a v závislosti na obhajobě navrhuji hodnocení dobře.

V Praze
22.8.2018

Mgr. Klára Bártová, Ph.D.
Fakulta humanitních studií, UK